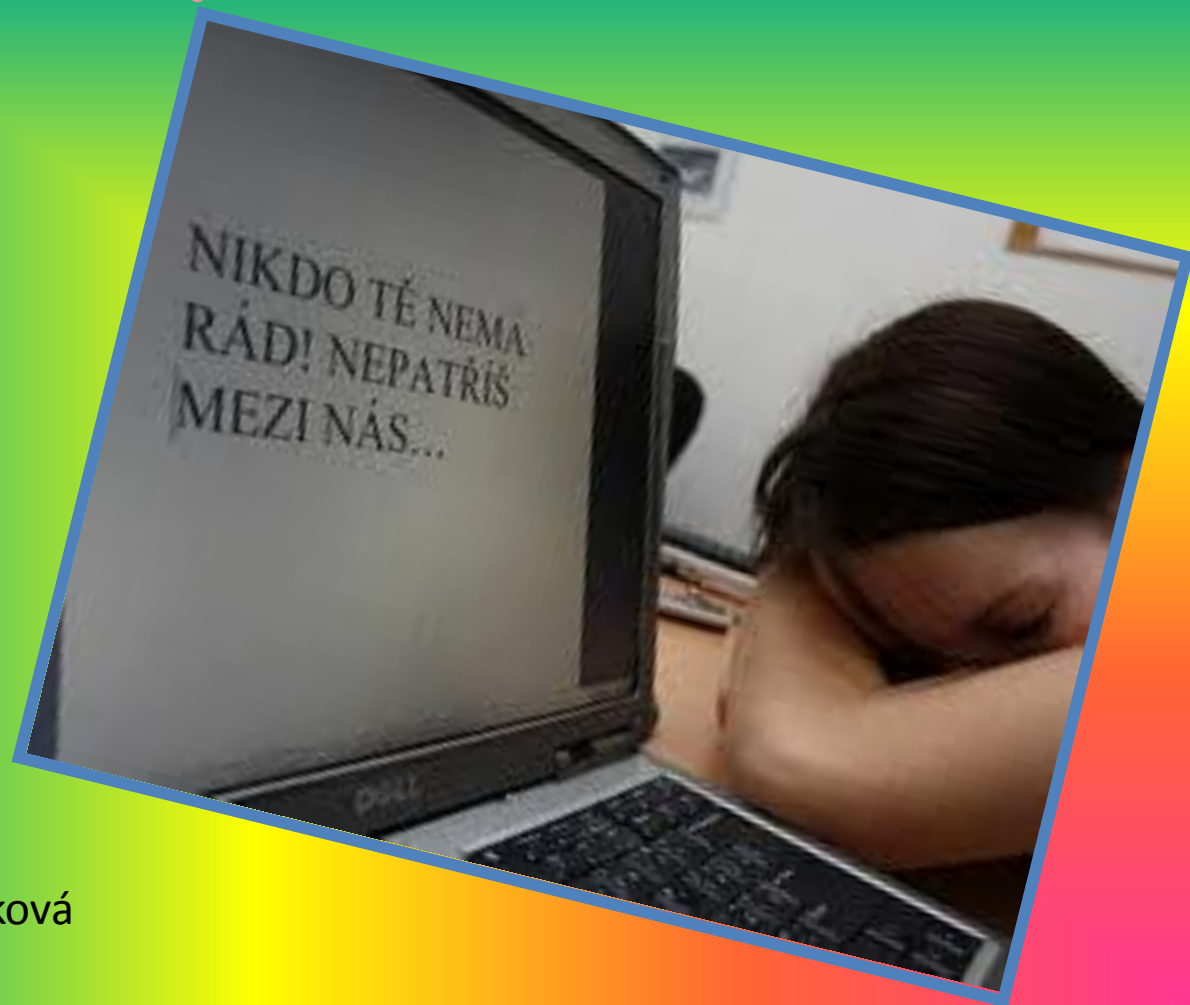

Téma: Kyberšikana a bezpečný internet

Vypracovala: Mgr. Kateřina Heráková

Co je šikana?

- jakékoliv chování, jehož záměrem je opakovaně ubližovat, ohrožovat, nebo zastrašovat jiného člověka, případně skupinu lidí
- zahrnuje jak fyzický útok v podobě bití, poškozování věcí, tak i útok slovní v podobě vydírání, nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování
- většina případů šikany mezi dětmi se odehrává ve škole, na cestě do školy nebo ze školy, případně v okolí bydliště.

Kyberšikana?

Už ze samotného názvu kyberšikana je zřejmé, že se jedná o specifický druh šikany.

Na rozdíl od klasické **šikany** tváří v tvář, nabízí **kyberšikana** agresorům nejenom jiné nástroje ubližování, ale specifika virtuální reality obměňují charakter celého procesu šikanování, včetně rolí agresora a oběti.

Kyberšikana může mít různou podobu, např. :

- zasílání výhrůžných a krutých emailů a SMS zpráv, výhrůžné telefonáty nebo obtěžování přes chat
- vytváření webových stránek, které různými způsoby (verbálně, graficky, zvukově...) **oběť šikany** uráží a zesměšňují
- posílání obrázků, fotografií a video nahrávek spolužákům online – kde je oběť zesměšňována a karikována
- vyvěšení pornografických fotografií s tváří oběti na internetu
- případy, kdy agresoři získají hesla a identifikační údaje oběti a pod jeho/jejím jménem zasílají ostatním vulgární, obtěžující zprávy, fotografie, videa
- fotografování, nahrávání oběti, kdy jsou pořízené záběry posílány ostatním spolužákům

Odlišné rysy šikany a kyberšikany:

ANONYMITA: většina obětí kyberšikany se nikdy nedozví, kdo je šikanoval, přezdívka, anonymní telefonní číslo, emailová adresa dávají agreserovi dostatečnou možnost zůstat skrytý.

Díky tomu může svoji agresi stupňovat a dovolit si to co by si tváří tvář nedovolil.

PROMĚNA AGRESORA: agresorem většinou nebývají fyzicky silní lidé tak jako tomu je u běžné šikany, ale agresorem je člověk, který je silný v informačních technologiích a může to být prakticky kdokoliv

PROMĚNA OBĚTI: obětí útoků je většinou outsider, ale nebývá to pravidlem tak jako je tomu u běžné šikany. Agresor si může obět vybírat náhodně a pouze v kyberprostoru. Vyšší riziko hrozí dětem, které jsou na svých mobilech a počítačích závislé.

ŠIKANA se většinou odehrává ve škole, po cestě domů, apod. – jde tedy o fyzická setkání, která se dají i trochu předvídat a je možné se jí i částečně vyhnout, ale před

KYBERŠIKANOU není únik. Agresor může oběť kontaktovat kdykoli se mu zachce, 24 hodin denně, 7 dní v týdnu.

KONTROLA: kybešikana znesnadňuje kontrolu jak ze strany rodičů tak i školy, u kyberšikany chybí klasické znaky šikanování, kterých by si mohli dospělí všimnout

ČAS: běžná šikana je opakovaná, ale vždy se jená o jednorázovou záležitost. V případě kyberšikany se může oběť k urážlivým SMSkám, emailům, odkazům, apod. kdykoliv vracet.

PUBLIKUM: divákem **kybernetické šikany** se může díky webovým stránkám stát kdokoliv na světě

Důležité termíny!!!

- Sexting – vlastní intimní materiál (fotky) sdílí s jinými uživateli – ti jej zneužijí
- Happy slapping – někdo zaútočí na ulici na neznámého člověka (např. facka) jiný to natáčí a pak umístí na internet
- Kybergrooming – oběť je zmanipulována kybergroomer vyvolá u oběti naprostou důvěru, cílem je domluvit si schůzku, která může být velmi nebezpečná

Jak se bránit?

- **nereagovat** – tzn. neodpovídat agresorovi, protože konstruktivní debata není stejně možná
- **uložit, vytisknout, popř. jinak uchovat** emaily, SMSky, apod. jako důkazní materiál.
- **změnit svou virtuální identitu** – vystupovat pod jinou přezdívkou, vytvořit si jiný email, změnit SIM kartu...
- nikde **neuvádět svou skutečnou identitu** – jméno, věk, adresu, telefon... žádné údaje o sobě a blízkých, podle kterých bychom byli pro agresora identifikovatelní. Vystupovat pod obecnou nic neříkající přezdívkou.
- v případě, že se stanu **obětí kyberšikany**, zkusit vypátrat, kdo je agresor (prohlédnout si jeho osobní údaje, apod.)
- **kontaktovat poskytovatele serveru** ze kterého nás agresor šikanuje a zamezit mu přístup
- **svěřit se rodičům**
- **svěřit se učitelům**

Desatero bezpečného internetu

1. Nedávej nikomu adresu ani telefon. Nevíš, kto se skrýva za monitorem.
2. Neposílej nikomu, koho neznáš, svoju fotografiu a už vôbec ne intímny.
3. Udržuj hesla k e-mailu i jina v tajnosti, nesděluj je ani blízkému kamarádovi.
4. Nikdy neodpovídej na neslušné, hrubé nebo vulgární maily a vzkazy.
5. Nedomlouvaj si schůzku na internetu, aniž bys o tom řekl někomu jinému.

6. Pokud narazíš na obrázek, video nebo e-mail, který tě šokuje, opusť webovou stránku.
7. Svěř se dospělému, pokud tě stránky uvedou do rozpaků nebo vyděsí.
8. Nedej šanci virům. Neotvírej přílohu zprávy, která přišla z neznámé adresy.
9. Nevěř každé informaci, kterou na Internetu získáš.
10. Když se s někým nechceš bavit, nebav se.

Užitečné odkazy

<http://www.poradenskecentrum.cz/sikana.html>

<http://www.sikana.cz>

<http://www.sikana.org>

www.nebudobet.cz

www.esafetykit.net

www.saferinternet.cz

www.internethelpline.cz